

GUIA PER A ELABORAR UNA REVISTA SOBRE CONSUM RESPONSABLE

Per als equips del **3r. cicle de primària**

- Elaboració d'una revista en paper el contingut i els aspectes de la qual tractin de consum responsable.
- Extensió: un **mínim de 8 pàgines i un màxim de 12.**
- Dimensions: DIN A 4.
- L'estructura i els continguts seran els següents:
 - **Portada, títol i contraportada.**
 - Una **entrevista** sobre consum responsable a persones d'organismes o institucions que tinguin una rellevància especial sobre el tema.
 - Un **relat curt** o un conte relacionat amb el tema.
 - Una secció de **passatemps i/o jocs.**

Per als equips del **1r. i 2n. cicle d'ESO**

- Elaboració d'una revista en paper els continguts i els aspectes de la qual tractin de consum responsable.
- Extensió: un **mínim de 12 pàgines i un màxim de 16.**
- Dimensions: DIN A 4.
- L'estructura i els continguts seran els següents:
 - **Portada, contraportada i títol.**
 - Una **entrevista** a una personalitat rellevant que tingui a veure amb el tema del concurs.
 - Un **article d'opinió.**
 - Una secció en què es recullin les **opinions que es generen** des del centre educatiu mateix (família, comerciants, professors, institucions, etc.).
 - Un aparell o **secció de creativitat** que pot contenir: anuncis inventats, passatemps, jocs, tires còmiques, poesies, etc.
 - **Altres continguts** habituals de les revistes.

“Amb uns quants fulls de paper, una idea i imaginació, podem crear una revista”

La millor manera d'abordar el projecte d'elaboració d'un diari o d'una revista escolar és analitzar com funciona un de comercial.

Cada revista ha de tenir una personalitat pròpia que la caracteritzi, alguna cosa que la faci diferent, atractiva i interessant. Per a això, i per a ser coherent amb el que passa al vostre voltant, observeu els companys, les coses que passen a l'escola... Què els agrada? Què en saben, del tema? Què els interessaria llegir, a ells? Parleu i compartiu idees amb els companys i companyes, sobretot amb els qui destaquen per ser creatius.

També us podeu informar llegint la premsa, navegant per Internet, visitant la biblioteca o posant-vos en contacte amb organitzacions que conegueu que tinguin a veure amb el consum responsable.

Què cal tenir en compte a l'hora de crear una revista?

1. Quin objectiu volem aconseguir
 2. A quin públic l'adrecem (audiència)
 3. Format (paper o digital)
 4. Quina funció assumirà cada membre de l'equip
 5. Contingut de la revista
 6. Quines eines farem servir per a la maquetació
 7. Amb quina freqüència la volem publicar
 8. Pressupost i finançament
 9. Distribució
- (aquests tres darrers punts, si mai decidiu editar-la periòdicament)

En el cas que ens ocupa, només parlem d'un monogràfic dedicat al tema del **consum responsable**, però podria ben ser que tingués molta acceptació i que us decidíssiu a fer-ne periòdicament un número. En aquest cas, aquesta petita guia també us anirà molt bé.

Una revista pas a pas

Una revista pot tenir les seccions següents:

- ❖ Portada, contraportada, editorial, índex, sumari, articles, textos (notícies, entrevistes, cròniques, informes, etc.), fotos, il·lustracions, passatemps, anuncis publicitaris i, per descomptat, un nom d'identificació que sigui atractiu i sonor.

En el projecte proposat, només n'haureu de desenvolupar uns quants.

El format. Un aspecte important que cal definir d'entrada és el format que tindrà la revista, ja que estarà directament relacionat amb el cost d'impressió, per la qual cosa caldrà tenir-ne en compte les dimensions, el nombre de pàgines, el tipus de paper, el nombre de tintes (colors) i la quantitat d'exemplars que en vulgueu editar (el tiratge). El format que trieu també serà important per a seleccionar l'eina amb què maquetareu i, evidentment, també ho serà la manera d'imprimir-lo (amb una impressora a l'escola o per mitjà d'un servei extern d'impressió).

El format sol·licitat per al projecte és el tabloide, o format petit, amb una dimensió equivalent a un **DIN-A4**. Aquest format és ideal per a magazins.

Quan calculem el nombre de pàgines, heu de tenir en compte que el paper es comercialitza per plecs, i que un **plec té vuit pàgines de DIN-A4**. Per això les publicacions es calculen en múltiples de quatre (16, 32, 64, etc.).

Si la revista que voleu fer només ha de tenir text i poques imatges, no cal que us compliqueu gaire: amb un processador de textos, com ara el Word o el Word Perfect, en teniu prou. També teniu l'opció de fer-ho tot manualment, amb els textos escrits a mà (això sí, mirant de fer una cal·ligrafia molt acurada) i amb dibuixos o fotografies, que podreu sobreposar i després fotocopiar a color.

Però si els plans són una mica més ambiciosos (i voleu posar els dibuixos, les fotos i els textos en columnes), us calen unes altres coses. Abans que res, necessiteu un ordinador. Encara que els dissenyadors gràfics acostumen a ser fanàtics dels Mac, els PC també serveixen. En aquest cas amb un processador Pentium II de 266 MHz tindreu prou potència. També necessitareu un monitor de color, un bon ratolí, un escàner (si la revista ha de dur fotos) i una unitat de memòria externa, com els **zip** o DVD, que serveixen per a gravar la revista un cop ha estat maquetada i dur-la a imprimir, o simplement per a fer-ne una còpia de seguretat si teniu intenció d'imprimir-ne còpies amb la impressora del col·legi, per a la qual cosa, en aquest cas, haureu de disposar d'una impressora de color.

Comentario [DPTOP1]: Un zip és una unitat de memòria externa?

Com es dóna forma a una revista?

Cal seguir alguns passos:

1. Elaborar-ne un esbós.

Quan ja hàgiu decidit com serà el producte, haureu d'elaborar el projecte. En aquesta fase, el llapis i el paper continuen essent el vostre màxim aliat. Podeu fer un dibuix de les pàgines, decidir-ne els colors i quant espai ocuparan les fotos, els textos i altres coses.

2. Diagramar (maquetar) els originals.

En aquest cas, l'ordinador ocupa el paper principal. Cal picar els textos i situar-los a les pàgines. Escanejar i retocar les fotos (o baixar-les d'Internet), crear els logotips i les il·lustracions.

Programes informàtics que ajuden a maquetar una revista

Page Maker
Quark XPress
Microsoft Publisher

El Publisher permet fer publicacions elegants. A diferència d'altres programes, té un gran avantatge per als usuaris sense experiència: l'ús que demana és molt similar al Word. El Publisher inclou una guia que ensenya pas a pas com dissenyar una publicació, i ve amb dissenys predeterminats que l'usuari completa amb els propis textos.

En aquests fulls amb estils predeterminats, es mostren el nombre de columnes, amb tipus, estils i dimensions de tipografia, i també l'interlineat, l'espai entre paràgrafs...

Per a retocar les fotos o les imatges són molt adequats el Photoshop o el Photo Paint

Per a fer il·lustracions o logotips, el Corel Draw i l'Adobe Illustrator.

Organització

El pas següent consisteix a assignar a cada integrant de l'equip les tasques que li correspon assumir per poder publicar la revista. En el repartiment d'aquestes feines heu de tenir en compte que cada integrant té unes capacitats, un gust i una actitud diferents. És molt important formar cada membre de l'equip en les tasques i responsabilitats que li han estat assignades i que hauran de dur a terme amb l'objectiu de fer una bona revista.

Un altre aspecte que heu de considerar és l'horari en què es desenvoluparà el projecte, determinar com es distribuiran els temps i planificar les reunions amb un cronograma.

Investigació

En aquesta etapa del procés els participants hauran de fer de periodistes (redactors) i fotògrafs o dibuixants. Per a cada un dels temes que hagin estat definits al Consell de Redacció, cal precisar molt bé quins aspectes del consum responsable s'investigaran, on i com se'n localitzaran les fonts (personals o documentals), d'on es traurà la informació, elaborar un guió per a l'entrevista i, si cal, fer fotos per recolzar i organitzar el conjunt del material

On podem aconseguir la informació?

Les fonts informatives són variades: persones, institucions, organismes públics i privats de consum, etc., totes fiables i de qualitat. Exemples de fonts serien les hemeroteques, les biblioteques, especialistes en el tema, la navegació per Internet...

Els gèneres periodístics

Hi ha diferents estils d'escriptura que es fan servir per a redactar els diversos continguts d'una publicació. Els principals gèneres periodístics són la notícia, l'informe, el reportatge, l'article d'opinió, el comentari i l'entrevista. Per als tres primers, generalment es fa servir l'estil informatiu i per a l'últim, el d'opinió.

La notícia. És el relat d'un esdeveniment d'actualitat i d'interès públic. El lector rep la informació sense cap mena de valoració personal o d'opinió de la persona que ha redactat la notícia. En una notícia cal incloure les dades essencials per a entendre l'esdeveniment. Podeu formular les sis preguntes següents: què, qui, quan, on, per què i com.

L'informe. És el gènere periodístic que tradueix, en un llenguatge entenedor per a qualsevol lector mitjà, temes que contenen fets, dades o estadístiques tractats per especialistes. Aquest gènere es fa servir en les publicacions generals per a escriure els temes de seccions que demanen un grau d'especialització elevat: tecnologia, societat, família, economia, etc. Els temes i les seccions especialitzats del diari escolar es poden redactar fent servir aquest gènere: informe sobre la incidència del comerç just en la nostra comunitat, informe sobre les actuacions de l'OMIC, etc.

El reportatge. És un treball periodístic de caràcter informatiu i documental, referent a un personatge, esdeveniment, descobriment o qualsevol altre tema. El llenguatge que es fa servir ha de ser clar, directe, creatiu i amè, i pot ser literari, narratiu o descriptiu.

L'article d'opinió. És una exposició o argumentació que conté el pensament o l'opinió d'una personalitat reconeguda, o d'un periodista, en relació amb un tema concret, per exemple, el consum responsable, el consumisme per Nadal, etc.

El comentari és el “ressò” de la notícia. Correspon a l'editorial i a les **columnes de col·laboradors**. L'estil del comentari és el d'opinió. Per mitjà de l'editorial, el diari escolar fixa la seva posició pel que fa al tema principal de cada edició. Aquest es pot elaborar de manera col·lectiva, una opció que resulta molt formativa per a l'alumnat, ja que ha de fer processos de pluja d'idees, de planificació, de composició i de revisió, en cooperació. A més, també és una manera d'involucrar-hi altres estudiants més joves, que si bé no són membres de l'equip, sí que tenen interès a aportar les seves idees a la realització de la revista. Aquesta és una bona oportunitat per a establir un primer contacte en el món del periodisme escolar. Aquí hauríem d'incloure l'**editorial**, que és un article d'opinió que no signa cap persona concreta però que recull l'opinió del grup que elabora la revista i resumeix el que s'hi pot trobar. A l'editorial no es fan servir paràgrafs introductoris, l'espai disponible està limitat i des de la primera frase mateixa s'aborda el tema sobre el qual es pretén opinar. Els editorials acostumen a incloure:

- Una primera part, que enuncia i recorda el tema
- Una segona, en la qual es desenvolupa l'anàlisi i la interpretació
- Conseqüències i conclusions, i es presenta una posició i una opinió concretes.

L'entrevista. La finalitat de l'entrevista és obtenir informació d'algú que sigui interessant per a l'audiència, per mitjà del mètode de pregunta-resposta. Aquest gènere demana preparació del redactor per a elaborar el qüestionari, habilitat per a desenvolupar l'entrevista i competència per a redactar el text que es publicarà. L'entrevista no és només un gènere periodístic, sinó també una tècnica que es pot fer servir per a elaborar notes en altres gèneres. S'acostumen a publicar amb un reportatge fotogràfic de complement.

Suggeriments per a fer una bona entrevista:

- A) Acosteu-vos a les persones amb ganes de saber
- B) Tracteu respectuosament les persones
- C) Poseu-hi molta atenció

Recomanem **NO improvisar** una entrevista, però mentre la feu, hi podeu afegir totes les preguntes que vulgueu.

Una bona preparació és disposar d'un qüestionari amb un mínim de deu bones preguntes, i tenir un bon coneixement del personatge.

Característiques d'una bona pregunta :

- Que sigui clara
- Que afavoreixi la informació
- Que reculli un sentiment col·lectiu o que expressi els dubtes de la gent si es tracta d'un personatge públic
- Que sigui oberta (que no es pugui respondre amb un simple sí o no)
- Que permeti aprofundir en el tema
- Que aconseguixi donar peu a explicacions
- Que doni lloc a oposicions
- Que busqui la novetat
- Que inviti el personatge a fer servir imatges i fantasia
- Que seleccioni les coses importants
- Que pensi en la globalitat i alhora en els detalls
- Que doni peu a explicar anècdotes

Les sis preguntes clàssiques, què?, qui?, on?, com?, quan?, per què?, són útils per a sortir d'un mal moment.

Conclusió

Tal com hem pogut apreciar en aquest breu recorregut pel funcionament d'una publicació i pels gèneres periodístics que hi podem trobar, fer una revista escolar demana fer una planificació curiosa del motiu que ens empeny a fer-la i de la manera com l'elaborarem. Pel que fa a la finalitat, és molt important que els col·laboradors desenvolupin habilitats que els ajudin a ser adults funcionals (informatats i crítics) en una societat mediàtica, que puguin distingir entre les diverses formes dels mitjans i que sàpiguin plantejar preguntes bàsiques sobre el que llegeixen. D'altra banda, la manera exigeix que s'atenguin assumptes de tipus logístic i metodològic i, a més, que es defineixin les matèries escolars que intervindran en el projecte.